

Κείμενο

Ο Σιμόεις με τις ασημένιες δίνες

Η Jacqueline de Romilly, η Γαλλίδα ελληνίστρια, υπήρξε θαυμάστρια της ελληνικής σκέψης. Οι εργασίες της καλύπτουν όλο το φάσμα της αρχαίας ελληνικής γραμματείας. Σ' αυτήν ανήκει η φράση: «Αν η Ελλάδα μάς ζητούσε πίσω όλες τις λέξεις της που έχουμε δανειστεί, ο Δυτικός πολιτισμός θα κατέρρεε». Το βιβλίο της με τον τίτλο «Τι πιστεύω» είναι μια εξομολόγηση από καρδιάς, ψυχής και πνεύματος για την αξία του πολιτισμού.

Τις προάλλες στο Παρίσι μελετούσα κάπως βιαστικά ένα κείμενο του Ευριπίδη, στο οποίο έψαχνα κάποια στοιχεία σχετικά με τη χρήση μιας λέξης πολιτικού χαρακτήρα. Ξαφνικά τράβηξαν την προσοχή μου οι εξής λέξεις: «Ο Σιμόεις με τους ασημένιους του στροβίλους». Η έκφραση δεν ήταν ασυνήθιστη, ούτε ιδιαίτερα αξιοσημείωτη. Ο Όμηρος και ο Ησίοδος έχουν χρησιμοποιήσει για άλλα ποτάμια ένα επίθετο που σημαίνει «στην ασημένια δίνη». Η λέξη ακουγόταν σαν λυρικό τραγούδι, είδα ξαφνικά εκεί μπροστά μου αστραφτερές τις δίνες του νερού. Το ποτάμι κυλούσε ακτινοβολώντας κι εγώ ένιωσα τη δροσιά του: έβλεπα τις αντανάκλασες του, τη γενναιοδωρία του καθαρού και γοργού νερού. Και για μια στιγμή σταμάτησα την ανάγνωση, γεμάτη θαυμασμό.

Αν προσθέσουμε σ' αυτά την απόλαυση της γλώσσας, το ότι με άγγιξε η λαμπρή φρεσκάδα του νερού και με έκανε να ονειρευτώ τον Όμηρο κι ύστερα τον Ευριπίδη, η ευχαρίστησή μου χρωματίστηκε με τη σκέψη ότι τη μοιραζόμουν με αυτούς τους ανθρώπους του μακρινού παρελθόντος που είχαν τόσο διαφορετικά συναισθήματα: σαν ένα κόσμημα ανέπαφο στο βάθος ενός αρχαίου τάφου το θαύμα του νερού έγινε πιο συγκινητικό, έχοντας διασχίσει τους αιώνες. Είχε εξαγνιστεί, είχε ακινητοποιηθεί για πάντα σαν ένας θησαυρός αγκυροβολημένος στην ίδια του τη ζωή.

Τέλος, στο βάθος αυτής της φευγαλέας ευχαρίστησης υπήρχε, πιστεύω, η έκπληξη που επαναλαμβάνεται μπροστά στην επινοητικότητα και τη γήτευση¹ της γλώσσας: η ιδέα ότι τα πάντα περνούν και πάνε κι ότι αγωνιζόμαστε, πολεμάμε, καταστρέφουμε, αλλά επίσης ότι οι άνθρωποι έχουν εφεύρει τη γλώσσα – αυτό το μοναδικό μέσο, το οποίο τους επιτρέπει να διαδώσουν θησαυρούς πολύ πιο πραγματικούς από την πραγματικότητα. Η γλώσσα καταργεί τους φραγμούς του χώρου και του χρόνου και αρπάζει τα παροδικά αντικείμενα, τα αφαιρεί από το περιβάλλον τους ή από το όνειρο και

¹ γήτευση: γοητεία

τα φέρνει στο σπίτι μου, στο Παρίσι, έναν Αύγουστο, όπου ο Σιμόεις εισβάλλει με τις ασημένιες δίνες του.

Jacqueline de Romilly (2013). *Τι Πιστεύω* (μετάφραση Σώτη Τριανταφύλλου). Αθήνα: Πατάκης, σ. 100-103 (διασκευή)

ΘΕΜΑ 2β

Η συγγραφέας στην πρώτη παράγραφο του κειμένου χρησιμοποιεί σημεία στίξης: **εισαγωγικά** στο χωρίο «στην ασημένια δίνη», **άνω κάτω τελεία** στο χωρίο «κι εγώ ένιωσα τη δροσιά του: έβλεπα τις αντανακλάσεις του, τη γενναιοδωρία του καθαρού και γοργού νερού». Γιατί επιλέγονται από τη συγγραφέα στην αρχή του κειμένου;

Μονάδες 10

ΘΕΜΑ 3

Στο προσωπικό σου ιστολόγιο (blog) – και αντλώντας στοιχεία από το κείμενο που διάβασες – να παρουσιάσεις την προσωπική σου άποψη για την αξία και τις δυνατότητες που προσφέρει η Γλώσσα. (250-300 λέξεις)

Μονάδες 40